

Longaanvallen bij COPD

Tijd voor een pro-actieve
preventieve aanpak

Disclosure slide

spreker

Agenda

1. Impact van COPD longaanvallen
2. Gevolgen van een longaanval
3. Risicofactoren
4. Herkennen en monitoren
5. Preventie van longaanvallen
6. Take home

Leerdoelen

Na deze bijeenkomst...

1. Heeft u inzicht in **de impact** van COPD longaanvallen en kent u de **definitie** en het **beleid** volgens de NHG richtlijn
2. Hebt u kennis van de nieuwste inzichten over **de gevolgen** van longaanvallen
3. Kunt u patiënten met een **verhoogd risico** op een longaanval **identificeren**
4. Weet u hoe u COPD longaanvallen kunt **herkennen** en **monitoren**
5. Bent u op de hoogte van de **behandelmogelijkheden** ter **voorkoming** van longaanvallen volgens de richtlijnen

KAHOOT PRE-TEST

Code Kahoot:

Vragen:

1. Een **matig ernstige** longaanval wordt behandeld met orale corticosteroiden en/of antibiotica JA NEE
2. Een eerdere longaanval is de belangrijkste voorspeller voor toekomstige longaanvallen JA NEE
3. Longaanvallen geven een verhoogd risico op cardiovasculaire events JA NEE
4. Ook **matig ernstige** longaanvallen dragen bij aan een verhoogde mortaliteit JA NEE

1.

Impact van COPD longaanvallen

Leerdoel:

Na dit onderdeel heeft u inzicht in de **impact** van COPD longaanvallen en kent u de **definitie** en het **beleid** volgens de NHG richtlijn

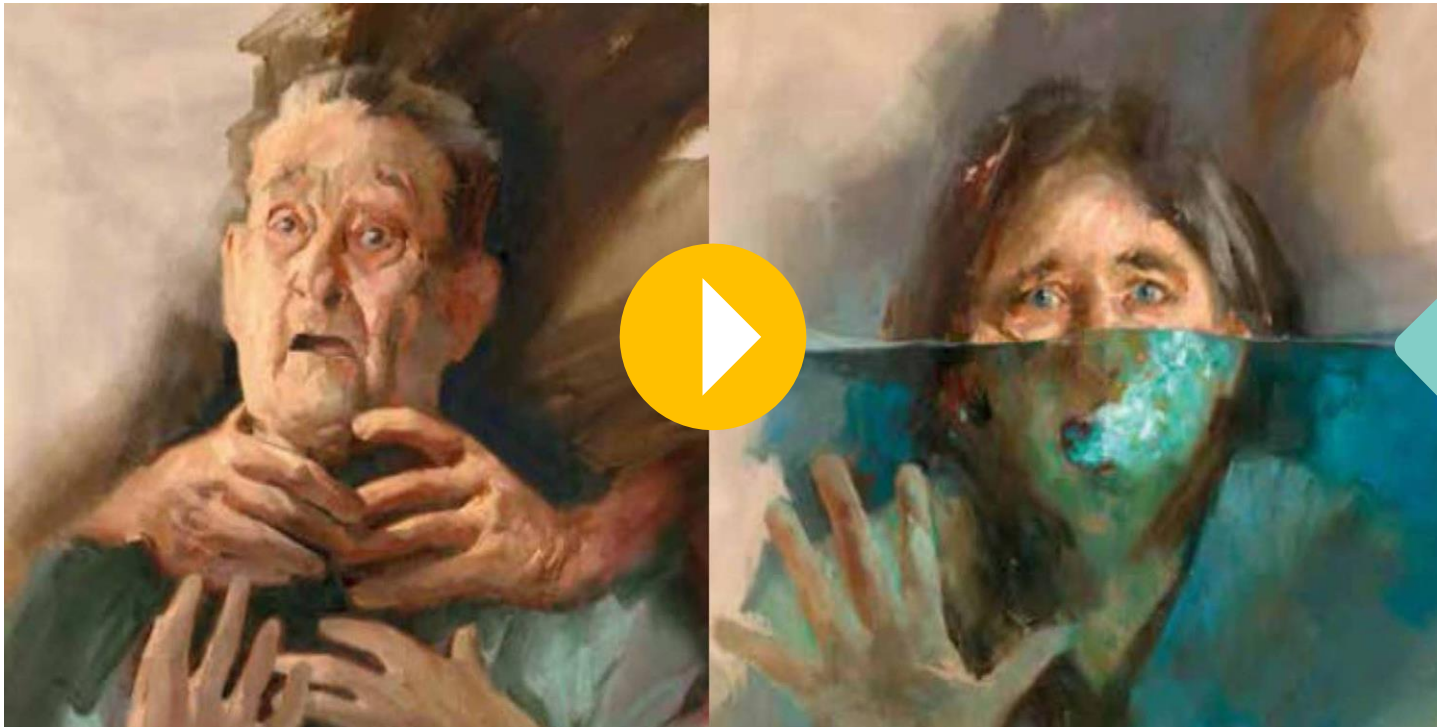
Interactieve Discussie

Op basis van uw **klinische
ervaring**...

Wat is een COPD longaanval?

Een longaanval kan een patiënt beangstigen

“Voor mij zijn de aanvallen het ergste van COPD, vaak komen ze uit het niets. Ineens kan ik niet meer ademen.

Het voelt als verdrinken. Ik hap naar adem, maar ik kan niet meer boven komen.

Het is een wanhopige situatie, het is zo eng”

Longaanval: perspectief van de patiënt

Echt een **HEFTIGE**
benauwdheidsaanval

Ik wil de dokter
eigenlijk **NIET**
LASTIG VALLEN,
ik dacht het gaat
vast vanzelf weer
over

Ik moest
zelfs **112**
laten
bellen

in een soort
van **CRISIS**
SITUATIE
komen

Ik ben erg
bang voor een
prednisonkuur

GEVOEL HEBBEN
om te stikken

Beschrijving van een longaanval^{1,2}

Acute verslechtering die groter is dan de normale dag- tot dagvariabiliteit

- **Toename kortademigheid**
- **Meer hoesten**
- **Al dan niet met slijm opgeven**

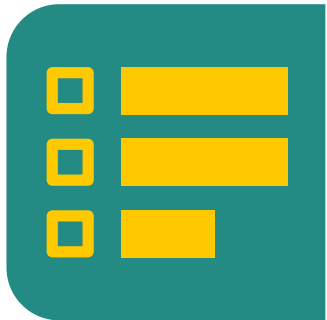
De toename van klachten kan 7 tot 10 dagen aanhouden, soms langer

1. NHG Standaard COPD, 2015 Huisarts Wet 2015;58(4):198-211;

2. Global Strategy for the Diagnosis, Management and Prevention of COPD, Global Initiative for Chronic Obstructive Lung Disease (GOLD) 2020 Available at: <http://goldcopd.org>.

Interactieve Discussie

Op basis van uw **klinische
ervaring**...

Hoe **definieert** u de ernst van
een longaanval?

De ernst van een longaanval wordt gedefinieerd op basis van de behandeling^{1,2}

Classificatie van longaanvallen^{1,2}:

Mild: SABA of SAMA

Matig-ernstig: SABA of SAMA met antibiotica en/of OCS

Ernstig: ziekenhuisopname of SEH

SABA: Short Acting Beta Agonist
SAMA: Short acting Muscarinic Antagonist
OCS: Oral Corticosteroids
SEH: Spoed eisende hulp

1. NHG Standaard COPD, 2015 Huisarts Wet 2015;58(4):198-211;

2. Global Strategy for the Diagnosis, Management and Prevention of COPD, Global Initiative for Chronic Obstructive Lung Disease (GOLD) 2020 Available at: <http://goldcopd.org>.

Beleid bij longaanval COPD¹

Figuur aangepast van referentie 1. Meer gedetailleerde informatie zoals dosering en frequentie, alsmede indicatiestelling antibiotica, zie referentie 1.

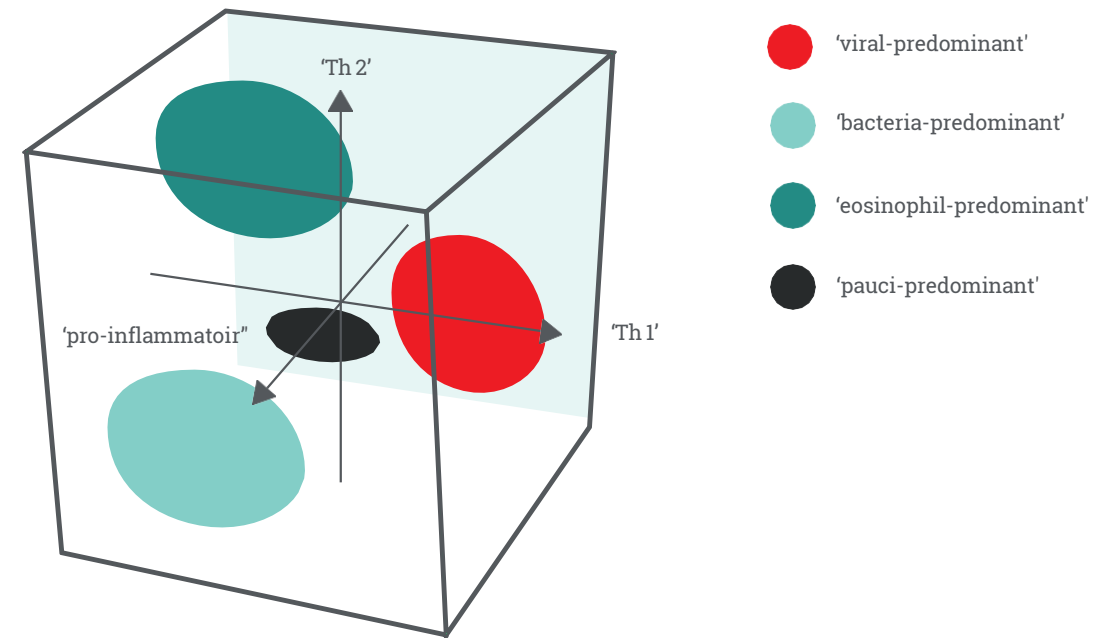
1. NHG Standaard COPD, 2015 Huisarts Wet 2015;58(4):198-211

2. NHG advies tijdens COVID-19 pandemie <https://corona.nhg.org/behandeling/>

Oorzaken van een longaanval

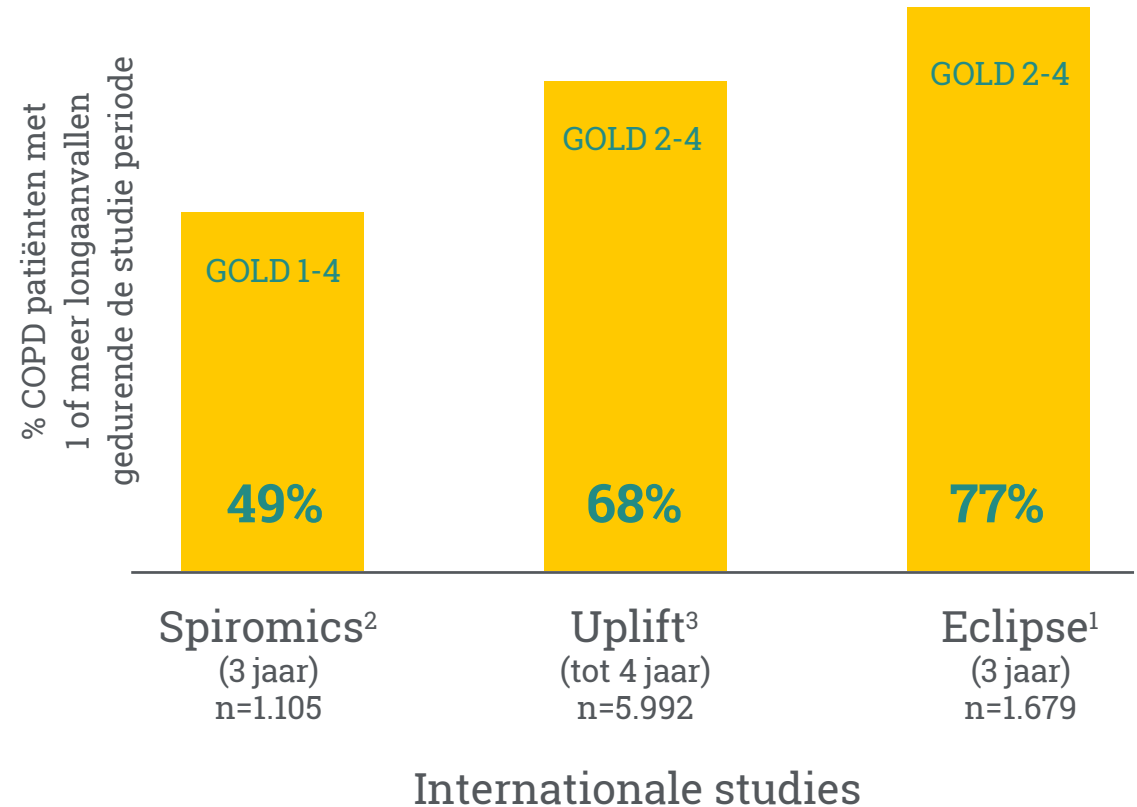
Uitlokkende factoren¹:

- **Virale en bacteriële luchtweginfecties (50% tot 70%)**
- **Blootstelling aan omgevingsfactoren zoals fijnstof (10%)**
- **Onbekend (30%)**

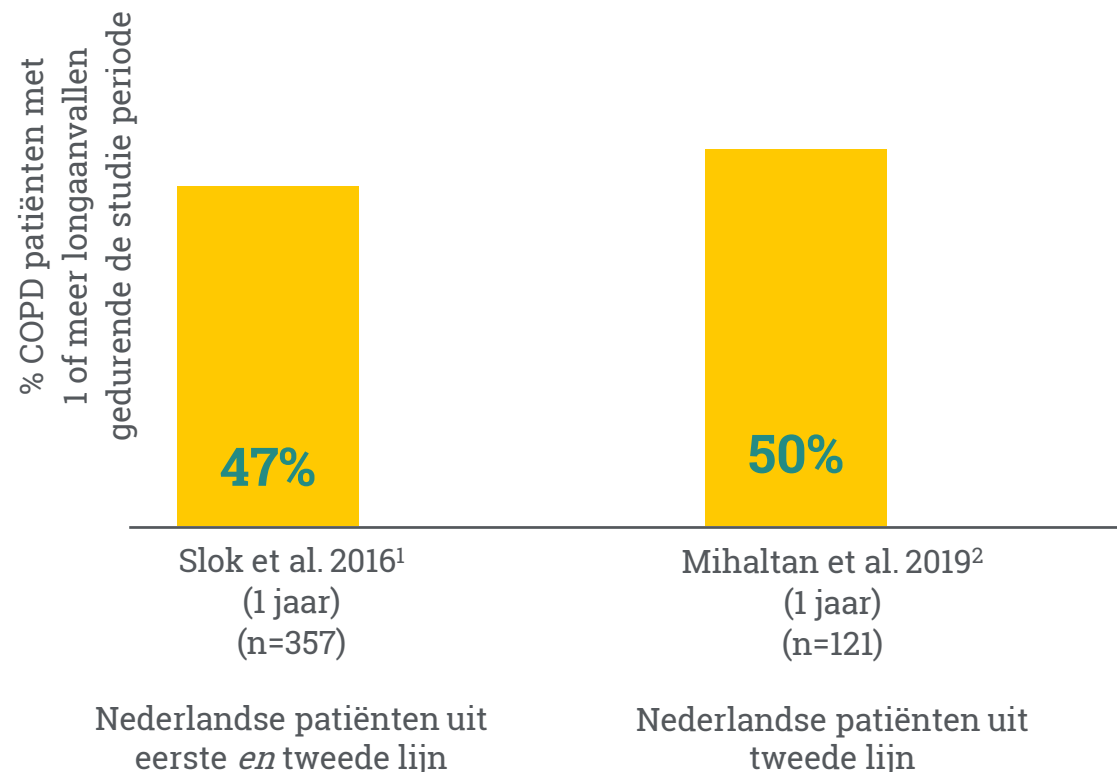
De meeste COPD patiënten krijgen een longaanval

Tot **77%** van de COPD patiënten krijgt ten minste **1 matig of ernstige longaanval** gedurende een periode van **3 jaar**¹

Ook in Nederland komen longaanvallen vaak voor

Tot **50%** van de COPD patiënten krijgt **ten minste 1 matig ernstige of ernstige longaanval** gedurende een periode van **1 jaar**^{1,2}

Longaanvallen veroorzaken veel leed voor patiënten en hun omgeving

één **matig ernstige** COPD longaanval is al geassocieerd met een verhoogd risico op ziekenhuisopname¹

1 op de 5 patiënten **overlijdt** binnen een jaar na de eerste longaanval met ziekenhuisopname²⁻⁴

Jaarlijks sterven in Nederland meer dan **10.000 mensen aan COPD** grotendeels als gevolg van longaanvallen⁵

2.

De gevolgen van
een longaanval

Leerdoel:

Na dit onderdeel hebt u kennis van de nieuwste inzichten over de gevolgen van longaanvallen

Longaanvallen versnellen de ziekte progressie¹

Mogelijke gevolgen van een COPD longaanval...

LONGFUNCTIE

Longaanvallen zijn geassocieerd met versnelde achteruitgang van longfunctie²

CARDIOVASCULAIRE EVENTS

Longaanvallen zijn geassocieerd met een verhoogd risico op cardiovasculaire events³

MORTALITEIT

Longaanvallen zijn geassocieerd met een verhoogde kans op overlijden⁴

KWALITEIT VAN LEVEN

Longaanvallen hebben een negatieve invloed op de kwaliteit van leven⁵

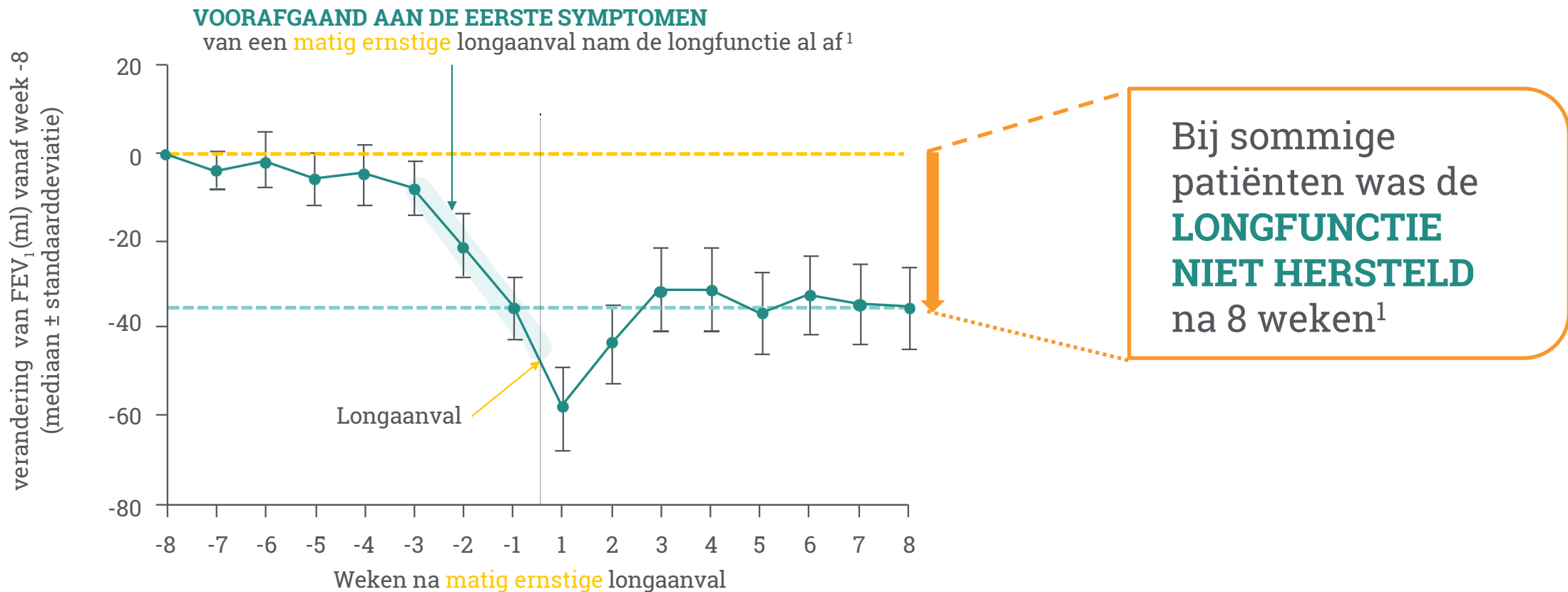
KOSTEN

In Nederland bedroegen de totale kosten van COPD zorg in 2017 912 miljoen euro⁶

Figuur aangepast van Getty Images.

1. Hurst JR et al. Adv Ther 2020 <https://doi.org/10.1007/s12325-020-01577-7>; 2. Dransfield MT, et al. Am J Respir Crit Care Med 2017;195:324–330; 3. Kunisaki KM, et al. Am J Respir Crit Care Med 2018;198:51–57; 4. Rothnie KJ et al. Am J Respir Crit Care Med. 2018;198:464-471; 5. Bourbeau J et al. Eur Respir J. 2007;30:907-913. 6. <https://www.volksgezondheidenzorg.info/onderwerp/copd/kosten/zorguitgaven#node-zorguitgaven-copd-naar-sector>

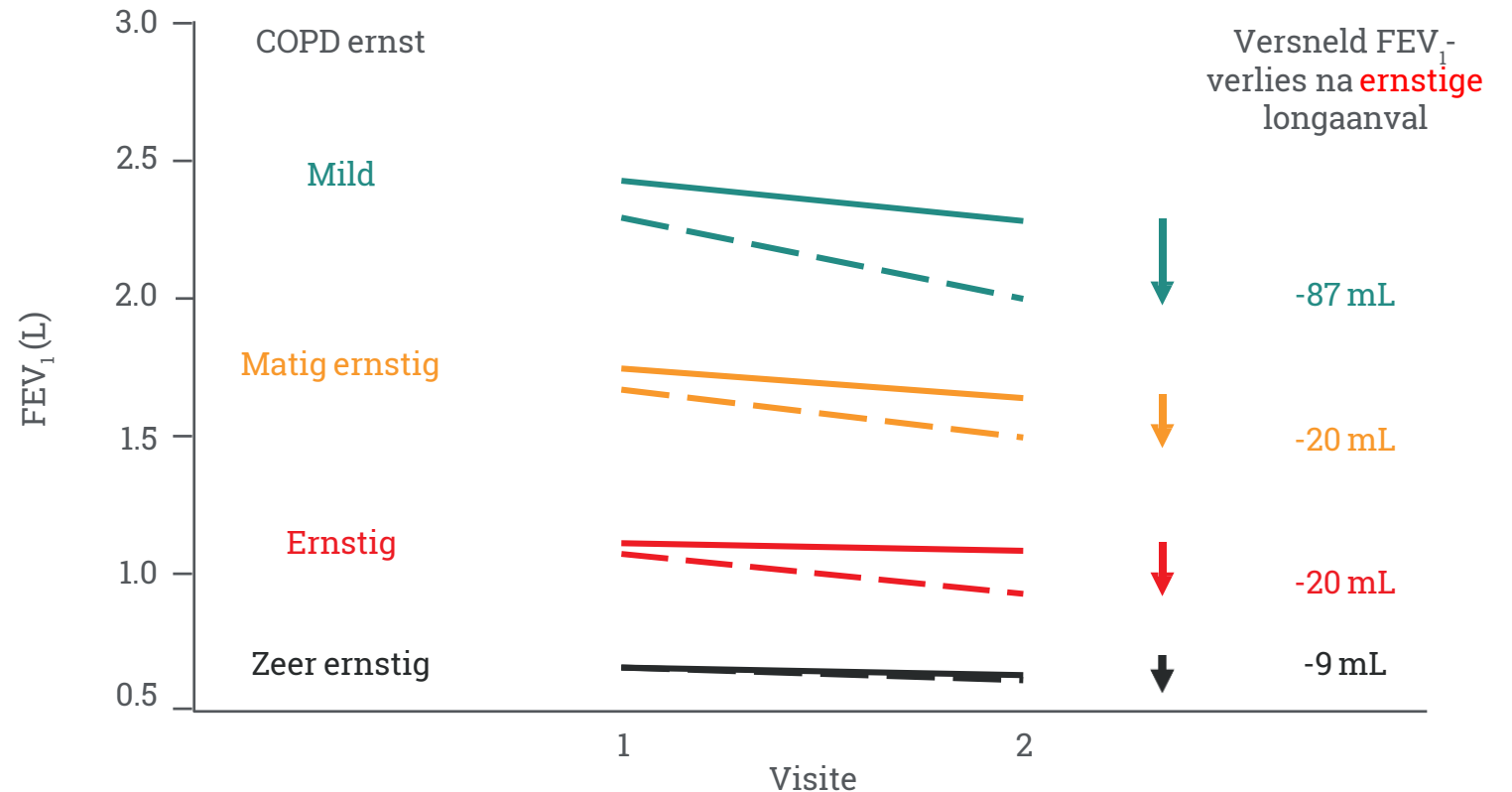
De longfunctie kan achteruit gaan na een **matig ernstige** longaanval

Versnelde afname longfunctie na een longaanval met ziekenhuisopname

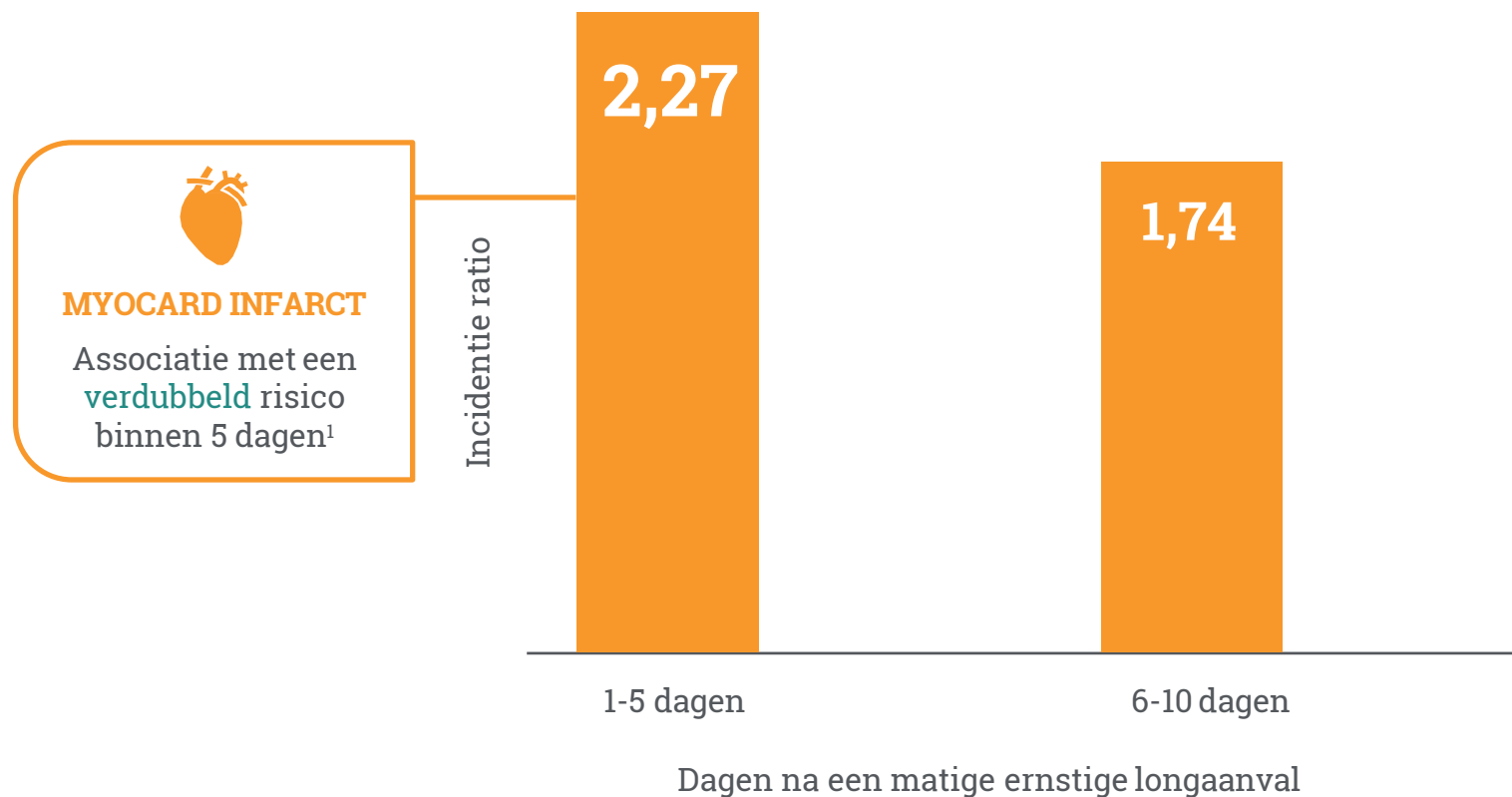
De **GROOTSTE ACHTERUITGANG IN LONGFUNCTIE** werd gezien bij patiënten met **MILDE COPD¹**

— geen ernstige longaanval
..... ten minste 1 **ernstige** longaanval

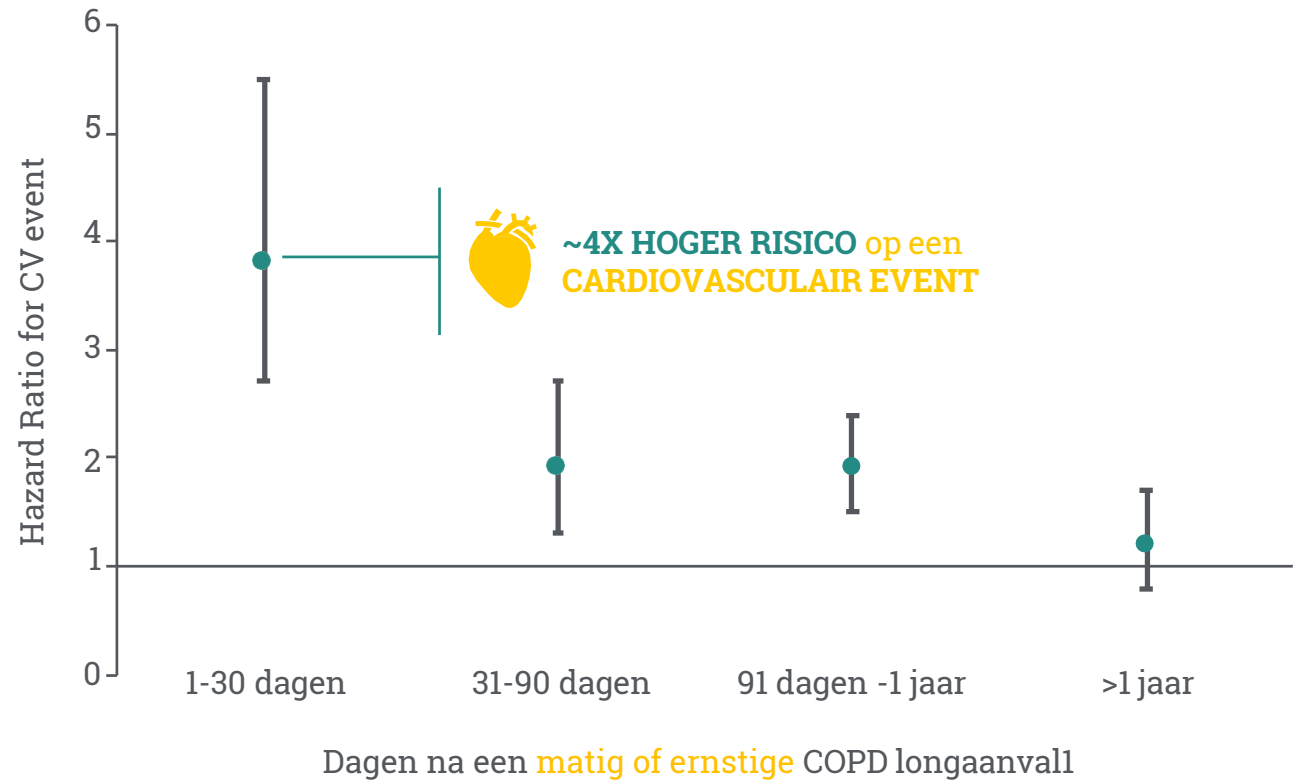
De schade bij een longaanval gaat verder dan de long

Eén **matig ernstige longaanval** is geassocieerd met een tijdelijk **VERHOOGD RISICO OP CARDIOVASCULAIRE COMPLICATIES** zoals een myocard infarct¹

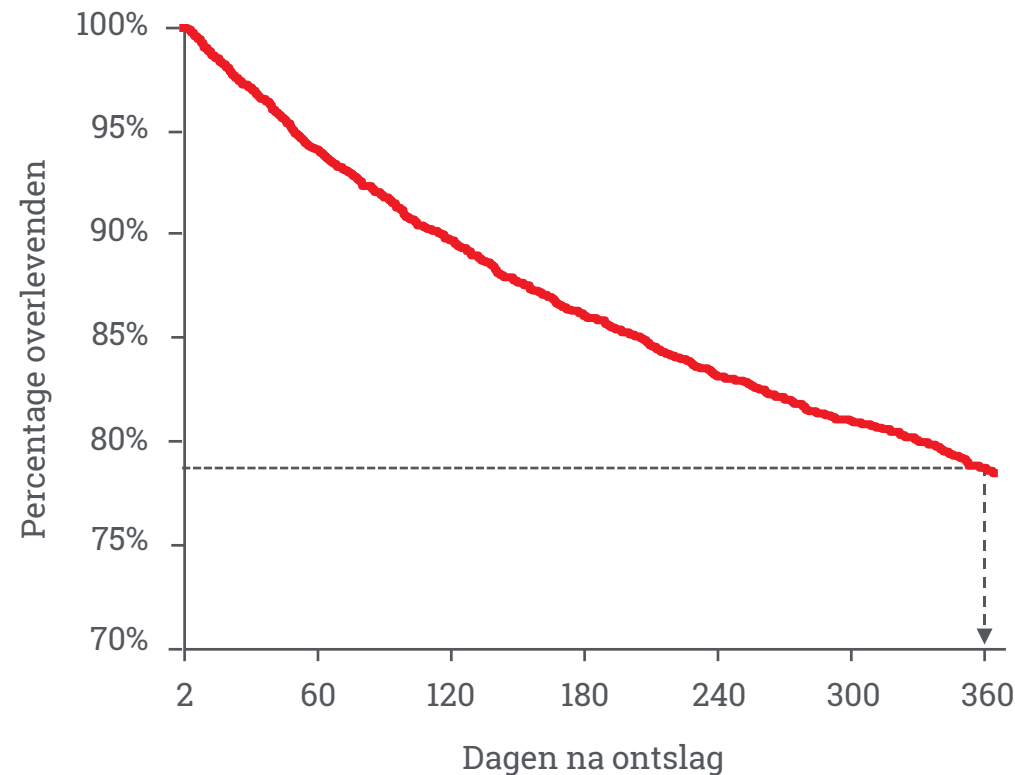

Meer schade van een longaanval bij multimorbiditeit

Bij cardiovasculaire comorbiditeit werd één **matig of ernstige** longaanval geassocieerd met een tijdelijk **4X HOGER** risico op cardiovasculaire complicaties zoals een myocard infarct¹

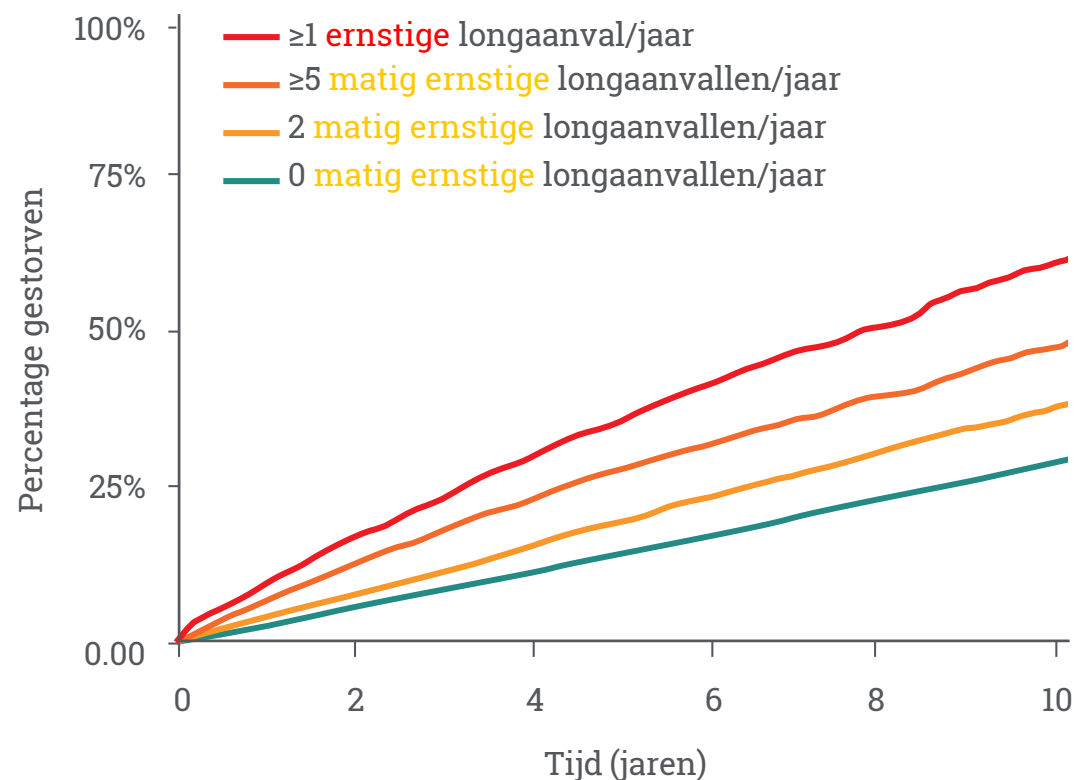

Eén op de vijf patiënten overlijdt binnen een jaar na een longaanval met ziekenhuisopname¹⁻³

22% van COPD patiënten **OVERLEED BINNEN 1 JAAR** na hun eerste ziekenhuisopname¹

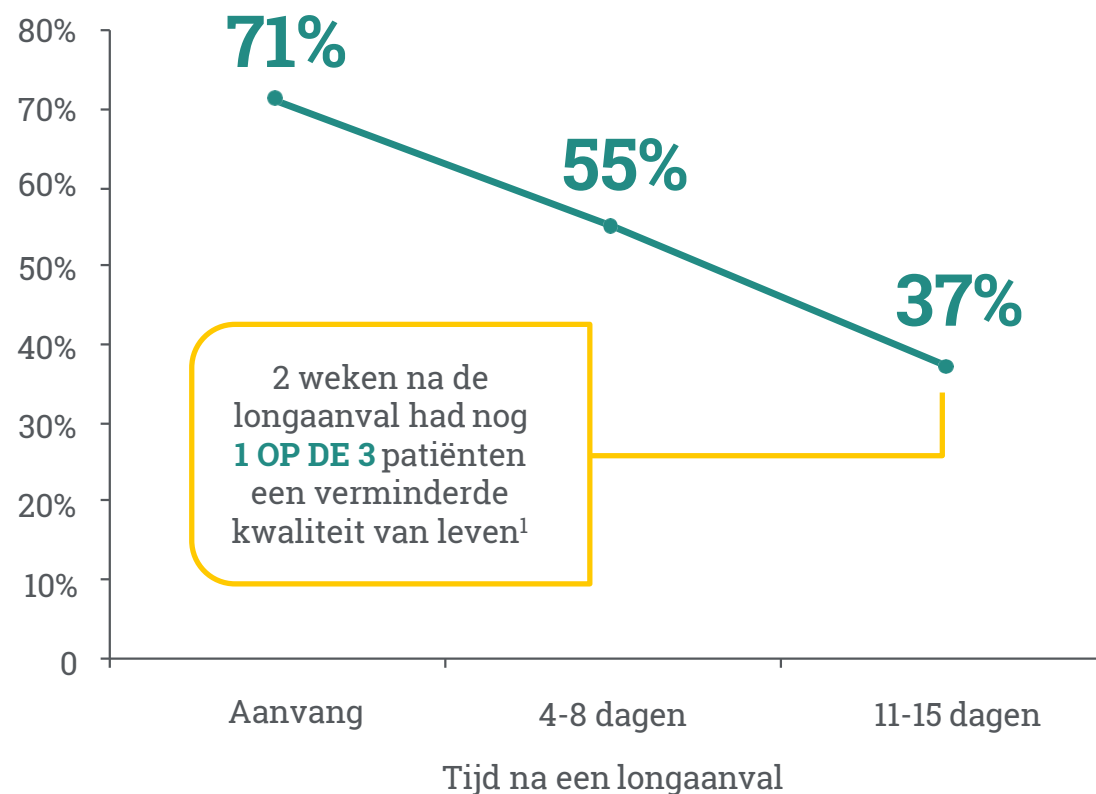
Ook **matig ernstige** longaanvallen zijn geassocieerd met een verhoogd risico op vroegtijdig overlijden

Het risico op overlijden neemt toe na meerdere **MATIG ERNSTIGE** longaanvallen per jaar

Longaanvallen hebben een negatieve impact op de kwaliteit van leven

PERCENTAGE PATIËNTEN
met klinisch significante
VERSLECHTERING
van SGRQ score t.o.v.
baseline¹

Interactieve Discussie

Op basis van uw **klinische
ervaring**...

Bespreekt u de gevolgen van een **matig
ernstige** longaanval met uw patiënt?
Hoe doet u dat?
Op welk moment?

3.

Risicofactoren

Leerdoel:

Na dit onderdeel kunt u patiënten met een verhoogd risico op een longaanval identificeren.

Interactieve Discussie

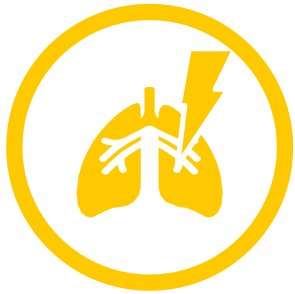
Op basis van uw **klinische
ervaring**...

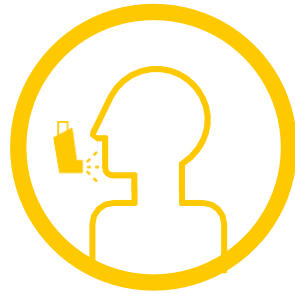
Welke COPD patiënten lopen het grootste risico op een longaanval?

Op welke manier kunt u risicopatiënten herkennen?

Er zijn verschillende factoren die kunnen helpen bij het identificeren, onder andere:

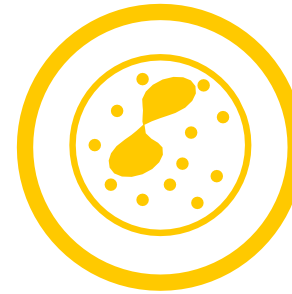
**EERDERE
LONGAANVALLEN**

SYMPTOMEN

LONGFUNCTIE

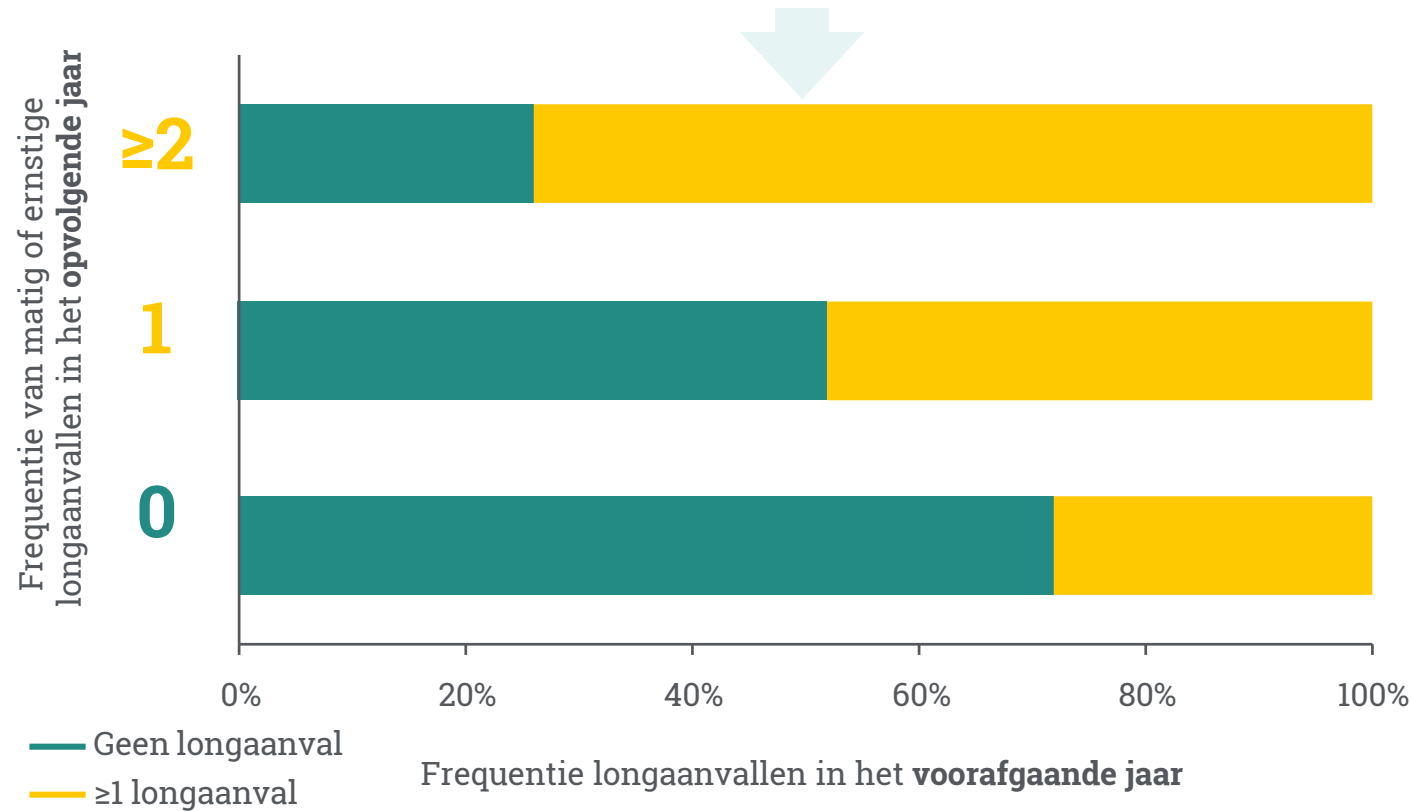
BIOMARKERS

COMORBIDITEIT

Eerdere longaanvallen beste voorspeller voor longaanvallen

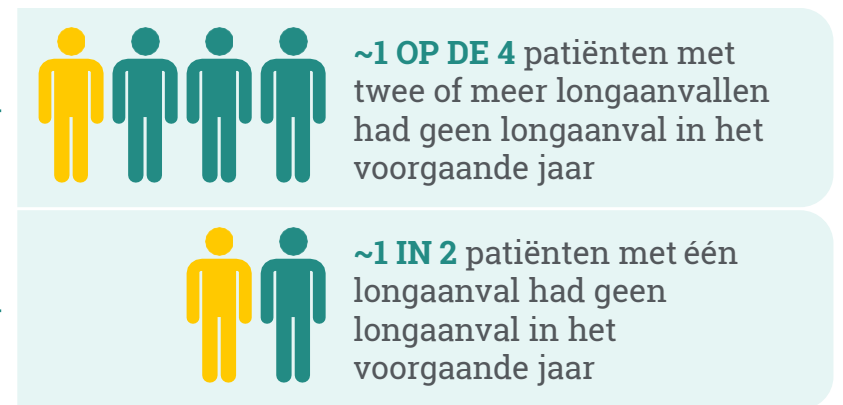
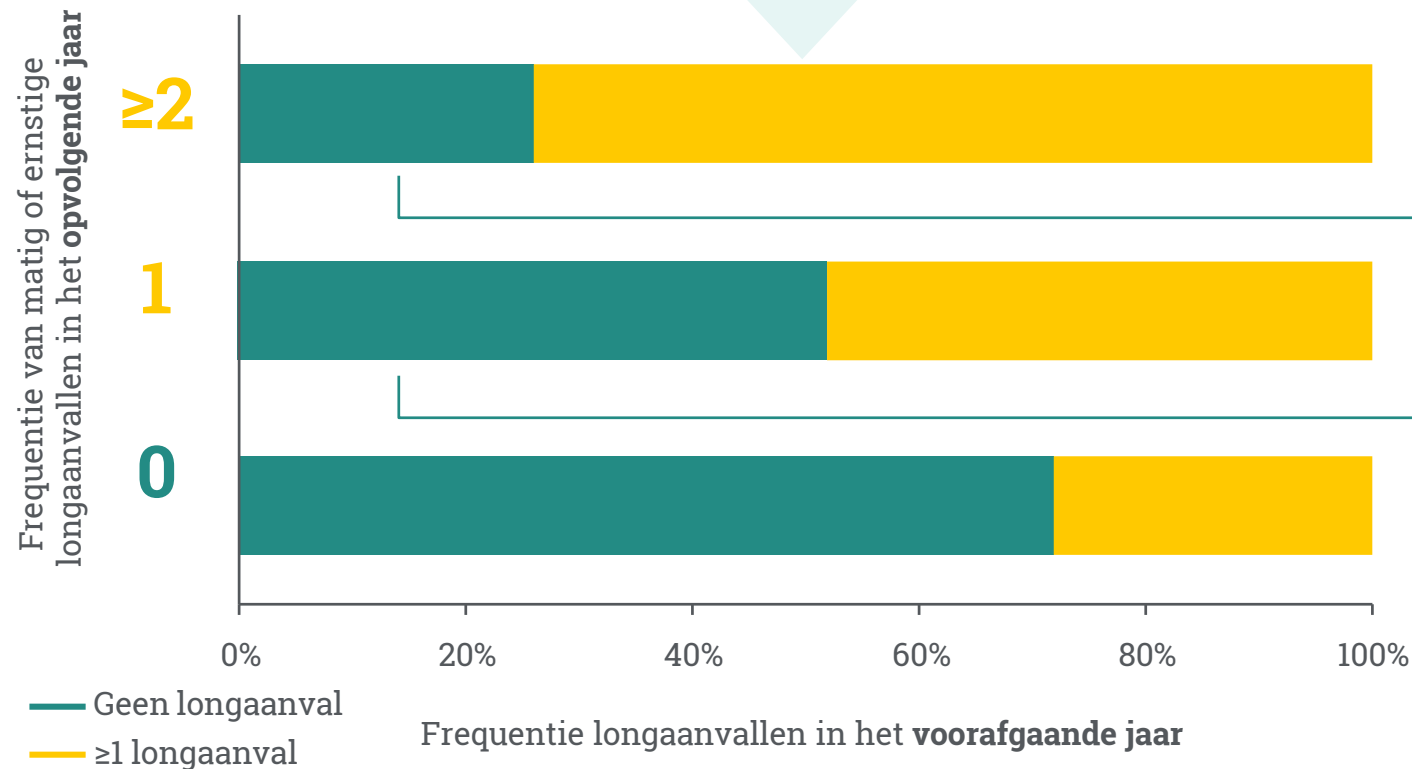
Patiënten met **EEN VOORGESCHIEDENIS** van **EERDERE LONGAANVALLEN** lopen het **GROOTSTE RISICO** op het krijgen van een longaanval^{1,2}

Eerdere longaanvallen beste voorspeller voor longaanvallen

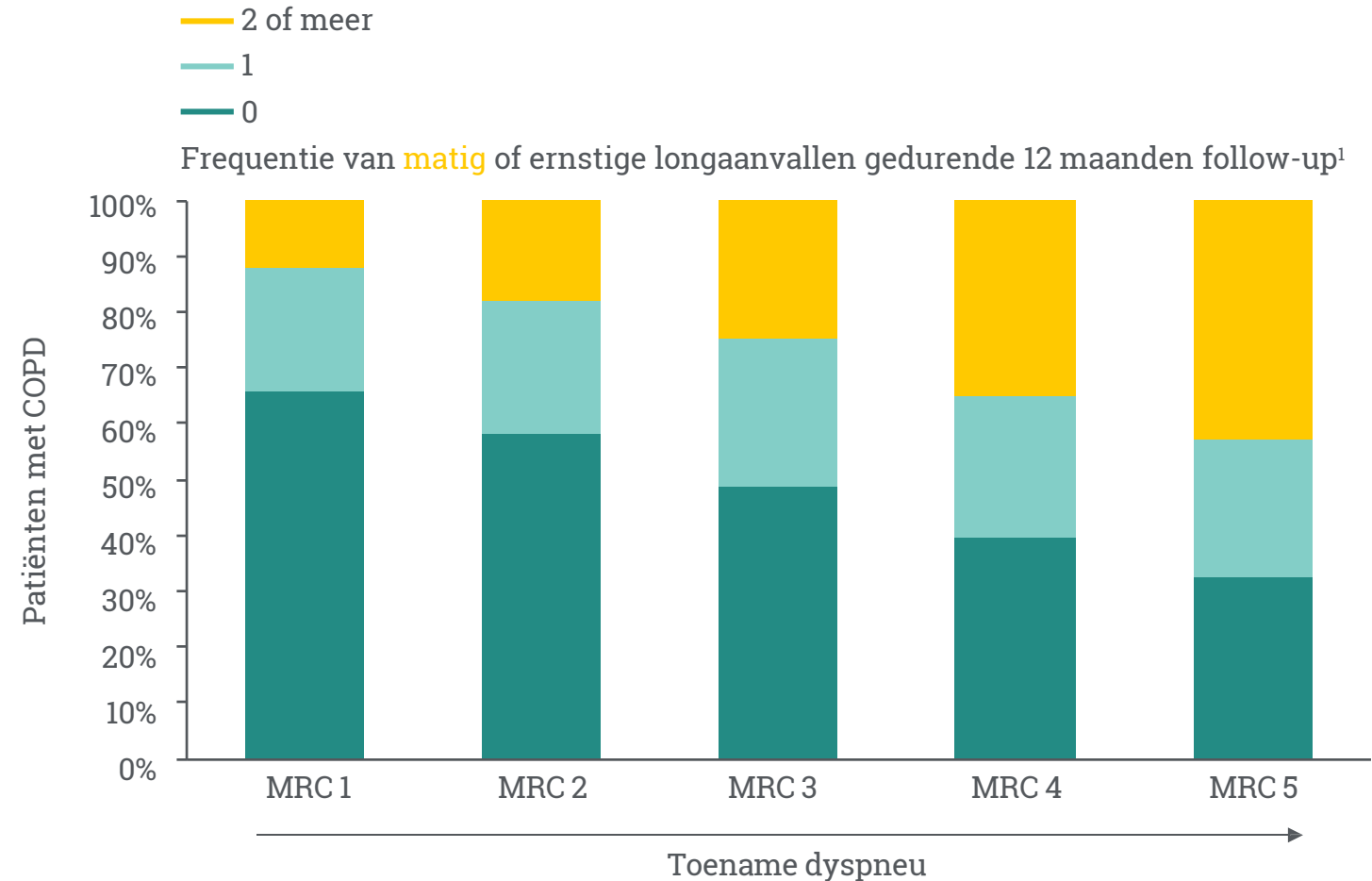
Patiënten met **EEN VOORGESCHIEDENIS** van **EERDERE LONGAANVALLEN** lopen het **GROOTSTE RISICO** op het krijgen van een longaanval^{1,2}

Maar ook patiënten **ZONDER EEN VOORGESCHIEDENIS MET LONGAANVALLEN** zijn **VATBAAR VOOR LONGAANVALLEN**¹

Ernst van symptomen als voorspeller voor longaanvallen

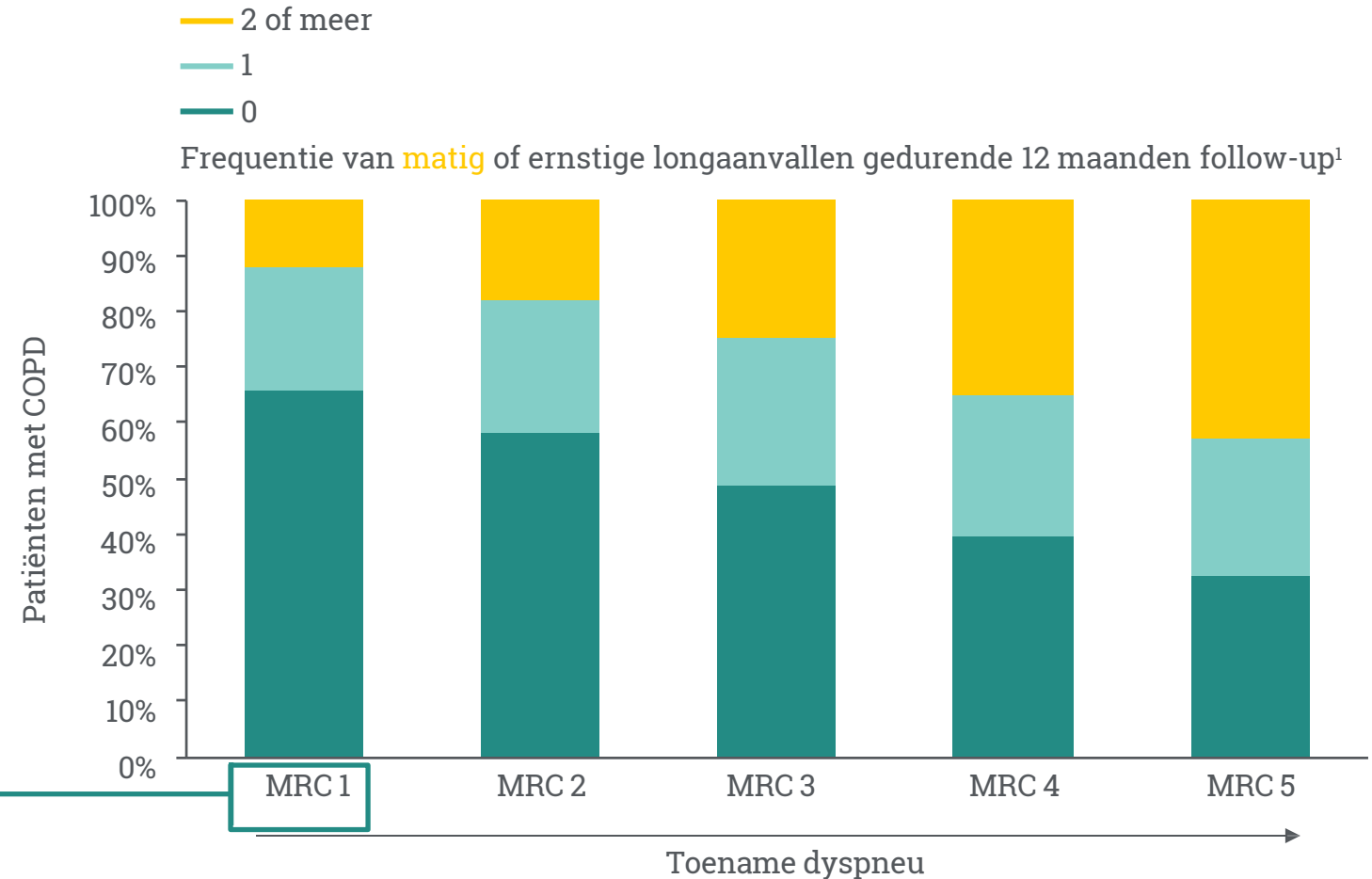
TOENEMENDE ERNST VAN SYMPTOMEN is geassocieerd met een hoger risico op frequente longaanvallen^{1,2}

Ernst van symptomen als voorspeller voor longaanvallen

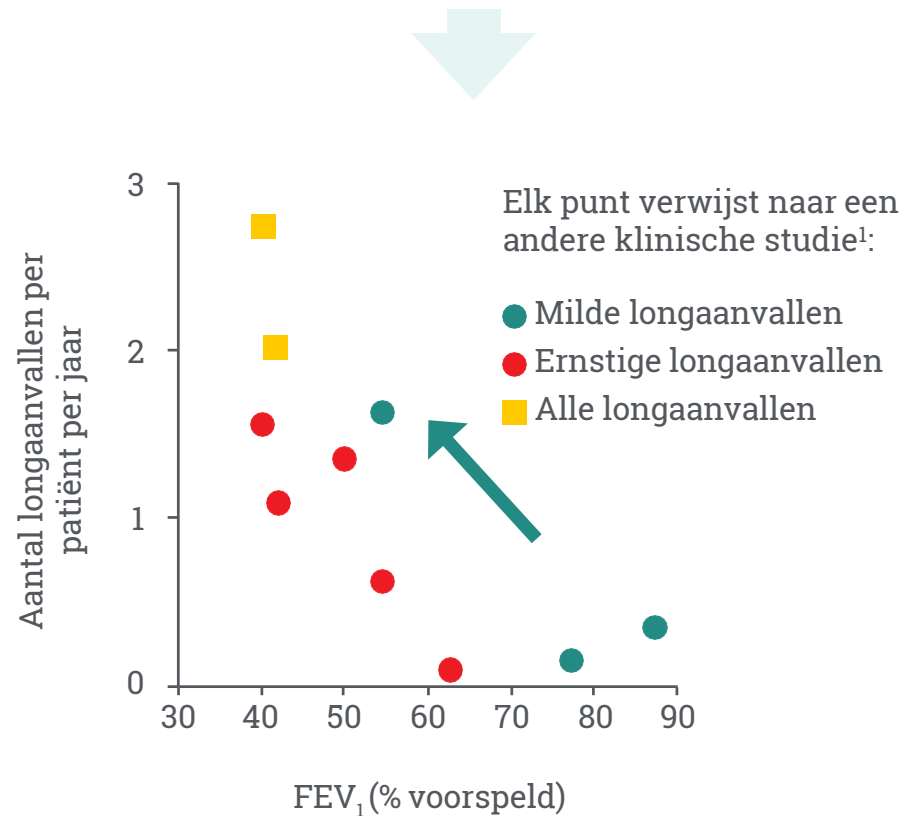
TOENEMENDE ERNST VAN SYMPTOMEN is geassocieerd met een hoger risico op frequente longaanvallen^{1,2}

Ook patiënten met **WEINIG SYMPTOMEN** zijn **VATBAAR** voor longaanvallen

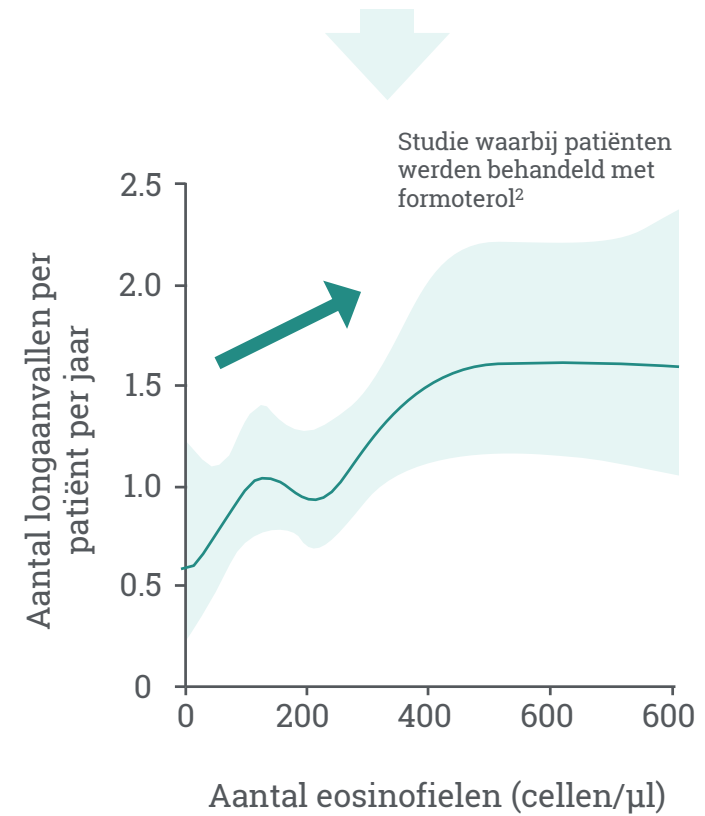

Longfunctie en biomarkers als voorspeller voor longaanvallen

MEER LONGAANVALLEN BIJ AFNEMENDE LONGFUNCTIE¹

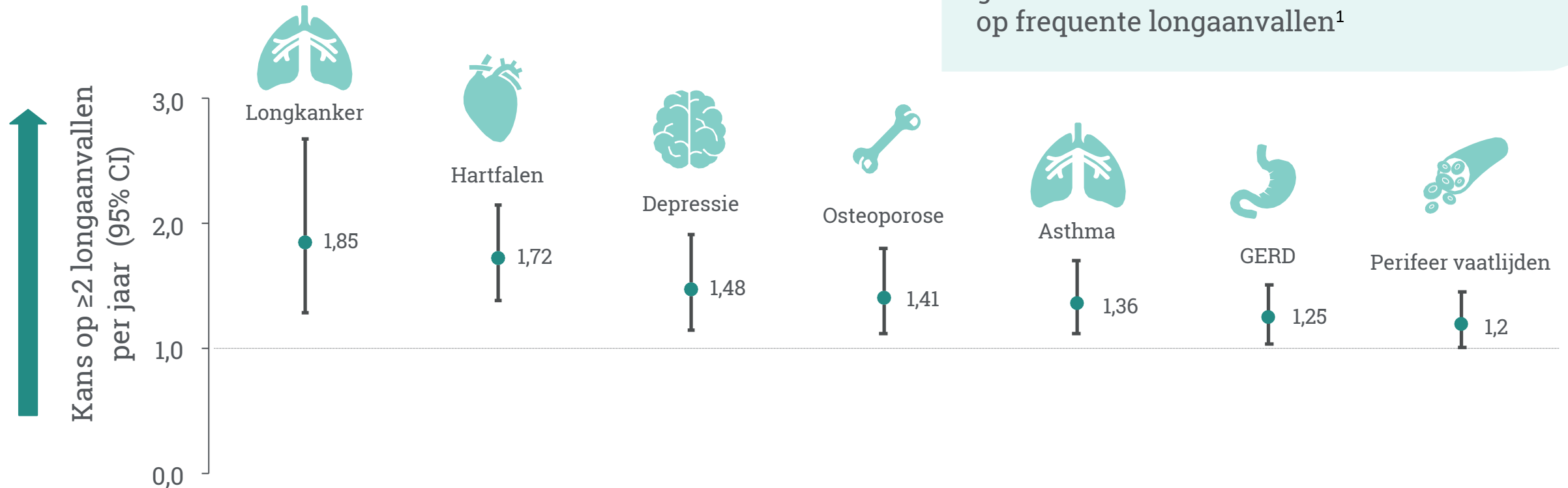

MEER LONGAANVALLEN BIJ TOEGENOMEN EOSINOFIELEN IN HET BLOED²

Comorbiditeit als voorspeller voor longaanvallen

De aanwezigheid van **COMORBIDITEIT** is geassocieerd met een **VERHOOGD RISICO** op frequente longaanvallen¹

Interactieve Discussie

Op basis van uw **klinische ervaring**...

Heeft u de patiënten in beeld met een mogelijk verhoogd risico op een longaanval?

Hoe zou u deze patiënten kunnen herkennen/identificeren?

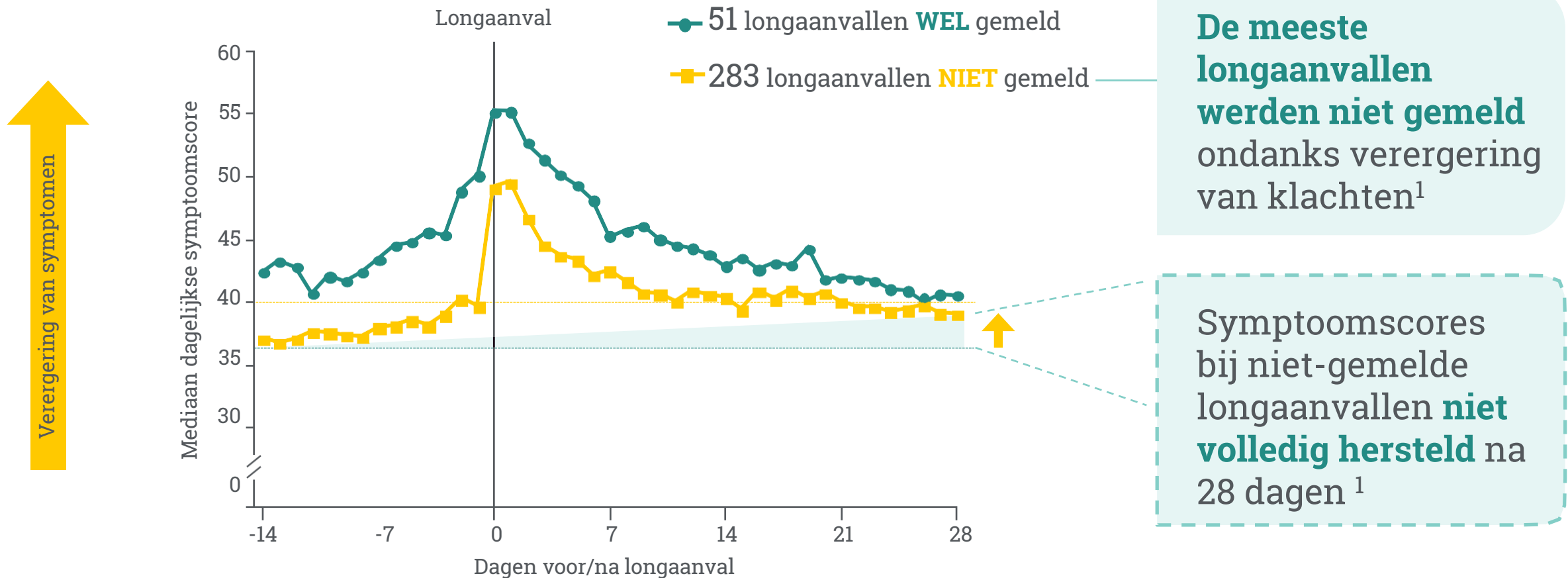
4.

Longaanvallen
herkennen en
monitoren

Leerdoel:

Na dit onderdeel weet u hoe u COPD
longaanvallen kunt herkennen
en monitoren

Patiënten melden longaanvallen vaak niet

Interactieve Discussie

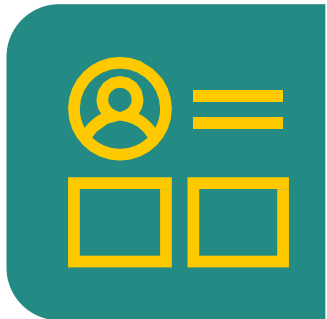
Op basis van uw **klinische
ervaring**...

Hoe zorgt u ervoor dat uw patiënt
elke longaanval **herkent** en **meldt**?

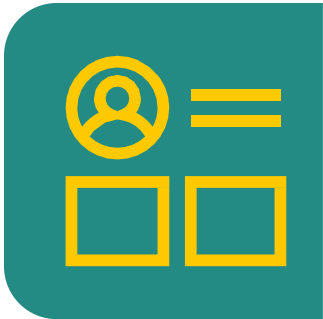
Interactieve Discussie

Op basis van uw **klinische
ervaring**...

Hoe **registreert** en **monitort**
u longaanvallen?

Longaanvallen registreren

Er bestaat geen ICPC-code voor een longaanval.

Registreer een longaanval via de hiervoor bedoelde diagnostische bepaling **3549, COAE RQ**.

Met de ziektelastmeter kunt u longaanvallen monitoren

De ziektelastmeter visualiseert de **geïntegreerde ziektelast** per domein:

- voldoende score
- middelmatige score
- lage score

Interactieve Discussie

Op basis van uw **klinische ervaring**...

Welke patiënten komen in uw praktijk in **aanmerking** voor zelfmanagement bij een longaanval?

Het “Longaanval actieplan COPD” ondersteunt zelfmanagement

Voorbeeld van een
**INDIVIDUEEL
ACTIEPLAN**

Longaanval actieplan COPD

Huisarts _____ Fysiotherapeut _____
Datum _____ Longarts _____ Diëtist _____
Mijn naam is _____ Longverpleegkundige _____ Overige 1 _____
Neem uw actieplan mee naar deze personen! → Praktijkondersteuner _____ Overige 2 _____

Long FONDS
Voorheen Astma Fonds

'Ik voel me goed' **Mijn medicatie dagelijks** **Beweging en voeding**

Ik ben kortademig als ik: _____
Ik geef dagelijks slijm op: nee ja, kleur _____
Het slijm is gemakkelijk op te hoesten
Ik hoest regelmatig: nee ja
Ik kan mijn dagelijkse activiteiten uitvoeren
Ik kan helder nadenken

Luchtwegverwijders: _____ per / dag
Luchtwegverwijders met ontstekingsremmers: _____ per / dag
Slijnoplossers: _____ per / dag
Antibiotica / Prednison: _____ per / dag
Zuurstof: _____ liter in rust _____ liter bij inspanning

'Probeer voldoende te blijven bewegen en eet en drink voldoende'
Ga op _____ en _____ naar de fysiotherapie voor training
Bijvoeding: _____ per / dag
Overige adviezen: _____

'Het gaat iets minder' **Extra medicatie** **Ademhalingstechniek**

Ik ervaar een toename in 1 of meer van de onderstaande symptomen:
• Kortademigheid
• Meer slijm of dikker / taaler slijm
• Grijs / groener / bruiner slijm
• Piepende ademhaling
• Hoesten
• Vermoeid en niet in staat om normale dagelijkse activiteiten uit te voeren
• Hoofdpijn of duizelig bij het wakker worden
• Moeite met concentreren / vergeetachtig

Extra _____ per/dag
Extra _____ per/dag
Extra _____ per/dag
Extra _____ per/dag
Extra _____ per/dag
Extra _____ per/dag

"Verdeel uw energie en activiteiten over de dag"
Hebt u vragen of behoefte aan advies?

Opvangen kortademigheid
 langzaam en diep (uit)ademen
 'getuile' lippen ademhaling
 ademen met aangespannen buikspieren

Opvoeden van slijm
 huffen
 flutter/acapella/aerobika
 houdingsdrainage

'Meer dan 2 dagen in de gele zone?'
Dan naar oranje zone!

'Na 2 dagen geen verbetering' **UW GEGEVENS**

Meer dan 2 dagen in de gele zone of
• Bloederig slijm
• Koorts
• Helemaal niet in staat activiteiten uit te voeren

Bel uw arts voor een dringende afspraak:

Naam _____
Geboortedatum _____
Huisarts _____
Longarts _____
Medicatie _____
Contactpersoon i.g.v. nood _____

'De situatie is bedreigend'

• Zeer kortademig, ook in rust
• Pijn op de borst
• Verward, zeer vergeetachtig, duizelig of gevoel flauw te vallen
• Moeilijk wakbaar

Bel 112 of ga naar de spoedeisende hulp

5.

Preventie van longaanvallen

Leerdoel:

Na dit onderdeel bent u op de hoogte van de behandeldoelen en aanbevolen interventies volgens de richtlijnen

Interactieve Discussie

Op basis van uw **klinische
ervaring**...

Wat is het **doel** van COPD
behandeling?

Het **voorkomen** van longaanvallen is één van de behandeldoelen in de richtlijnen

ONDER ANDERE*:

- Voorkomen van **LONGAANVALLEN**
- Uitstellen of voorkomen van **MORTALITEIT**

GOLD:

ONDER ANDERE*:

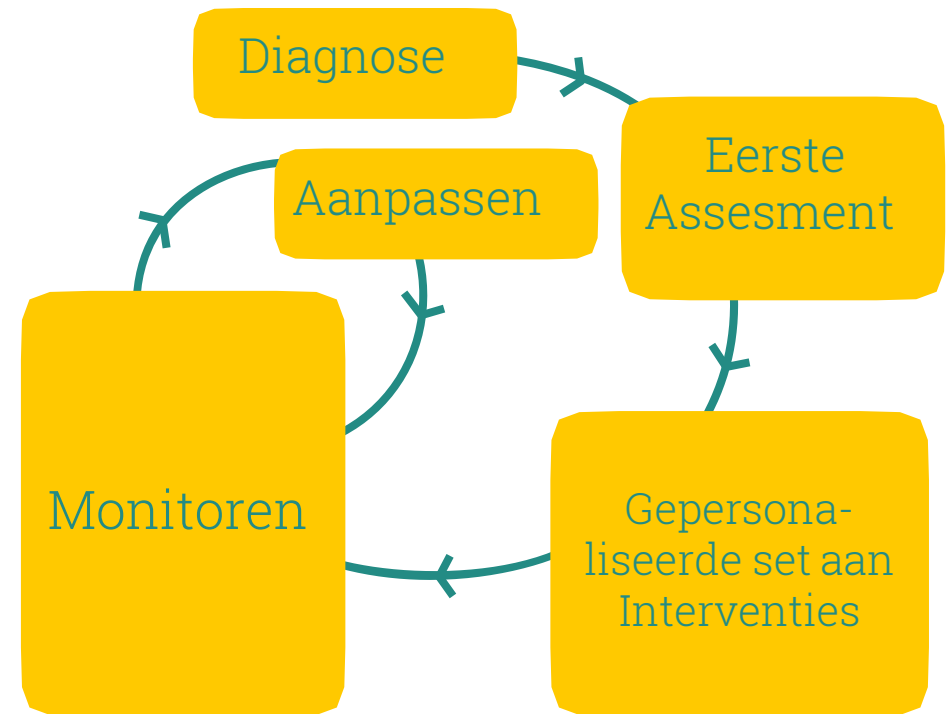
- Preventie van **ZIEKTEPROGRESSIE**
- Preventie van **LONGAANVALLEN**
- Reductie van **MORTALITEIT**

*voor een overzicht van alle behandeldoelen zie referentie 1 en 2

1. NHG Standaard COPD, 2015 Huisarts Wet 2015;58(4):198-211;

2. Global Strategy for the Diagnosis, Management and Prevention of COPD, Global Initiative for Chronic Obstructive Lung Disease (GOLD) 2021 Beschikbaar via: <http://goldcopd.org>.

Een persoonlijke combinatie van interventies voor optimale preventie van longaanvallen*

* Behandelopties COPD op basis van NHG en GOLD richtlijnen

Stoppen met roken om longaanvallen te voorkomen¹

22%

STOPPEN MET ROKEN **VERLAAGT HET RISICO OP LONGAANVALLEN MET 22%**²

✓ Aanbevelingen voor **digitale ondersteuning** vanuit de Long Alliantie Nederland³

✓ Bij ernstige verslaving: overweeg verwijzing naar reguliere **verslavingszorg**

Handreiking Digitale Zorgtoepassingen³

Informatief

- Ikstopnu
- Roken infolijn

(Zelf-)hulpprogramma's

- Zelfhulp Tabak
- StopSite
- Stoptober
- Stop Smoking-EasyQuit
- Quit smoking Buddy!
- Stopstone
- QuitNow!
- Rookvrij!Ookjij?

1. NHG Standaard COPD, 2015 Huisarts Wet 2015;58(4):198-211;

2. Au D et al. J Gen Intern Med. 2009;24:457-463;

3. Long Alliantie Nederland 2020, Handreiking Digitale Zorgtoepassingen voor patiëntgerichte COPD. Beschikbaar via www.longalliantie.nl/files/6515/9368/1489/handreiking_digitale_toepassingen_COPD.pdf

Bewegen om longaanvallen te voorkomen

28%

**BEWEGEN IS GEASSOCIEERD MET EEN
VERLAAGD RISICO OP EEN COPD
ZIEKENHUISOPNAME VAN 28%¹**

- ✓ Advies om **dagelijks een half uur** matig intensief te bewegen²
- ✓ Vaak **bewegangst** door benauwdheid
 - ✓ Goed uitleggen: rustig blijven bij benauwdheid, pauze nemen en rustig doorgaan
 - ✓ Stel een realistisch doel, bijv. langzaam opbouwen 1-3 km wandelen
- ✓ Overweeg doorverwijzing naar **fysiotherapeut** bij aanhoudende (angst voor) dyspneu²
- ✓ **Longfonds** ondersteunt bewegen bij COPD³

1. Garcia-Aymerich et al. Thorax 2009;

2. NHG Standaard COPD, 2015 Huisarts Wet 2015;58(4):198-211;

3. Longfonds. Beschikbaar via <https://www.longfonds.nl/copd/leven-met-copd/bewegen>

Ook inhalatie medicatie om longaanvallen te voorkomen

30%

Triple therapie met LABA/LAMA/ICS **VERLAAGT HET RISICO OP LONGAANVALLEN versus LABA/LAMA met 30% (p<0.001)^{1,2*}**

Triple therapie is geïndiceerd als onderhoudstherapie voor COPD patiënten onvoldoende onder controle met duale therapie

- ✓ **Evalueer direct na een longaanval** de onderhoudsmedicatie
 - ✓ Binnen 30 dagen starten met onderhoudsmedicatie beperkt het risico op een volgende longaanval met 38%³
- ✓ Zorg ervoor dat inhalatiemedicatie als **onderhoud** gebruikt wordt (niet alleen bij klachten)
- ✓ Zorg voor goede **inhalatie instructie** (afspraken maken door wie en wanneer)
- ✓ Check of patiënt medicatie daadwerkelijk **ophaalt** bij apotheek

*Op basis van een meta-analyse van 14 trials gepubliceerd tussen 2007 en 2018

1. GOLD Global strategy for the diagnosis, management, and prevention of COPD: 2021 report Available at: <http://goldcopd.org>

2. Cazzola M et al. Eur Respir J. 2018;52:1801586 3. Coutinho AD et al. Int J Chron Obstruct Pulmon Dis. 2016;11:1223-1231

Richtlijnen voor het starten met ICS bij de juiste COPD patiënt^{1,2}

FACTOREN TER OVERWEGING van het starten van ICS in combinatie met luchtwegverwijding²:

OVERWEEG ICS BIJ ≥ 2 longaanvallen in het voorgaande jaar, ondanks behandeling met LAMA of LABA¹

Sterke aanbeveling	Overweeg ICS	Vermijd ICS
<ul style="list-style-type: none">• Een COPD ziekenhuisopname in het verleden• ≥ 2 longaanvallen per jaar• Bloed eosinofielen >300 cellen/μl• Diagnose astma (huidig of in de anamnese)	<ul style="list-style-type: none">• Eén matig ernstige longaanval per jaar• Bloed eosinofielen 100 - 300 cellen/μl	<ul style="list-style-type: none">• Herhaalde pneumonieën• Bloed eosinofielen <100 cellen/μl• Mycobacteriële infectie in de anamnese

1. NHG Standaard COPD, 2015 Huisarts Wet 2015;58(4):198-211;

2. Global Strategy for the Diagnosis, Management and Prevention of COPD, Global Initiative for Chronic Obstructive Lung Disease (GOLD) Rapport 2021. Beschikbaar via: <http://goldcopd.org>.

Ondersteuning voor goed gebruik van inhalatiemedicatie

IMIS ZORGWAAIER INHALATOREN

Ondersteunt implementatie regionaal formulierum

WWW.INHALATORGEBRUIK.NL

“een juiste inhalatietechniek is een voorwaarde voor een succesvolle behandeling van chronische longziekten”

Handreiking Digitale Zorgtoepassingen¹

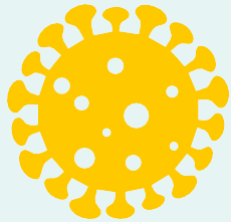
Informatief

- KIJKsluiter

Bevorderen therapietrouw

- Puriplus (zorgstraat Nexus)
- MedApp
- Apotheek.nl
- MedAlert
- Medisafe medicatie herinnering
- SARA apotheek
- EmmaMed
- CountAir

Vaccinaties helpen longaanvallen en pneumonieën voorkomen

Influenza

kan een **longaanval** uitlokken¹

Jaarlijkse

influenzavaccinatie wordt
aanbevolen
voor alle COPD patiënten^{1,2}

Pneumokokkenvaccinatie

vermindert **pneumonieën**²

Pneumokokkenvaccinatie wordt **aanbevolen bij COPD**²:

- < 65 jaar met een FEV1 van < 40% voorspeld
- bij significante comorbiditeit

Vanaf **2020** pneumokokkenvaccinatie programma RIVM³

- Oproep iedereen vanaf 60 jaar
- Herhaling iedere 5 jaar tot de leeftijd van 75 jaar

1. NHG Standaard COPD, 2015 Huisarts Wet 2015;58(4):198-211;

2. Global Strategy for the Diagnosis, Management and Prevention of COPD, Global Initiative for Chronic Obstructive Lung Disease (GOLD) rapport 2021. Beschikbaar via: <http://goldcopd.org>.

3. RIVM <https://lci.rivm.nl/pneumokokkenvaccinatie>; datum 13-11-2020

Optimale voedingstoestand om longaanvallen te voorkomen

VERMINDERDE VOEDINGSTOESTAND IS GEASSOCIEERD MET EEN **SLECHTERE PROGNOSE**:

- ✓ Afname ademhalingspijpen¹
- ✓ Afname perifere spierkracht²
- ✓ Afname kwaliteit van leven³
- ✓ Toename kans op **heropname longaanval**⁴
 - ✓ Gewichtsverlies tijdens opname (p=0.01)
 - ✓ Lage BMI bij opname (p=0.04)
- ✓ **Evalueer** de voedingstoestand (BMI)
- ✓ Overweeg verwijzing **diëtist**

Handreiking Digitale Zorgtoepassingen⁵

- Longfonds
- Kies ik Gezond?
- Mijn Eetmeter
- Artsenwijzer Dietetiek Longziekten
- Koken en omgaan met energie

1. Chest 1995;107(5):1232-6; 2. Chest 1005;107(5):1206-12 3. Respir Med 2000;94(9):859-67 4. Clin Nutr 2000;19(2):95-9

5. Long Alliantie Nederland 2020, Handreiking Digitale Zorgtoepassingen voor patiëntgerichte COPD. Beschikbaar via www.longalliantie.nl/files/6515/9368/1489/handreiking_digitale_toepassingen_COPD.pdf

Netwerkgeneeskunde: COPD zorg doen we samen

**SIGNALEREN EN
AGENDEREN**

**AANPAKKEN,
CONTINUEREN
EN TERUGVAL
VOORKOMEN**

Voor meer informatie: www.longaanval.nl

Leerpunten uit het zorgpad COPD longaanval met ziekenhuisopname

- ✓ Spreek met patiënt af welke zorgverlener **AANSPREEKPUNT** is bij een longaanval
- ✓ **MONITOR** alle longaanvallen
- ✓ Zorg voor **LAAGDREMPELIG TRANSMURAAL CONTACT**, bijv. bel met de longverpleegkundige
- ✓ **EERSTE 6 WEKEN NA ZIEKENHUISOPNAME** is de patiënt het meest kwetsbaar. Neem dit serieus

Voor meer informatie: www.longaanval.nl

Interactieve Discussie

Op basis van uw **klinische ervaring**...

Hoe evalueert u patiënten na een **matig ernstige** longaanval?

Roept u hen bijv. standaard 2 weken later op voor een consult?

Interactieve Discussie

Mijn eigen **praktijk**...

- Wie van mijn patiënten loopt het meeste risico op een longaanval?
- Wat doe ik voor deze patiënt aan preventie?
- Weet mijn patiënt wanneer en hoe hij/zij om hulp moet vragen?

6.

Take home

Take home message

1. COPD longaanvallen komen **veel voor** en worden **vaak niet gemeld**
2. Eén enkele **matig ernstige** longaanval kan gevolgen hebben voor de longfunctie, kwaliteit van leven en risico op een volgende longaanval
3. Net als ernstige longaanvallen zijn ook **matig ernstige** longaanvallen geassocieerd met een verhoogd risico op overlijden
4. **Preventie** van longaanvallen is één van de behandeldoelen bij COPD
5. Optimale preventie bestaat uit het tijdig inzetten van een op de patiënt afgestemde **combinatie van interventies**
6. **COPD zorg doen we samen**. Draag zorg voor goede multidisciplinaire en transmurale afspraken.

Confidentiality Notice

This file is private and may contain confidential and proprietary information. If you have received this file in error, please notify us and remove it from your system and note that you must not copy, distribute, or disseminate this information. For more information, please contact your local AstraZeneca representative or visit www.astrazeneca.com. AstraZeneca, Cambridge, CB2 0AA, UK, T: +44(0)203 749 5000.

